

Jarosław Zieliński, Sekretarz Stanu Ministerstwo Spraw  
Wewnętrznych i Administracji 02-591 Warszawa ul.  
Stefana Batorego 5

Warszawa, 2016-06-17

KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW  
KANCELARIA SEJMU

BMP-0713-3-82/2016

**Odpowiedź na interpelację nr 3434**

**Odpowiedź Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji na interpelację numer 3434 Posła na Sejm RP Pana Wojciecha Buczaka w sprawie ograniczenia produkcji i swobodnego obrotu tzw. dopalaczami.**

W załączeniu uprzejmie przekazuję odpowiedź Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji na interpelację numer 3434 Posła na Sejm RP Pana Wojciecha Buczaka w sprawie ograniczenia produkcji i swobodnego obrotu tzw. dopalaczami.

Załączniki:

1. ODP. INTERPELACJA 3434.DOC

Dokument został podpisany, aby go zweryfikować należy użyć oprogramowania do weryfikacji podpisu Data złożenia podpisu:

2016-07-05T11:09:21Z

**Podpis elektroniczny**



**Pan**

**Marek Kuchciński**

Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację numer 3434 Posła na Sejm RP Pana Wojciecha Buczaka w sprawie *ograniczenia produkcji i swobodnego obrotu tzw. dopalaczami* uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

Na wstępie pragnę zwrócić uwagę na fakt, że w odniesieniu do dopalaczy ustawodawca, w przeciwieństwie do rozwiązań zastosowanych na gruncie prawa karnego w przypadku innych substancji sklasyfikowanych jako środki odurzające oraz substancje psychotropowe, uznał że łamanie zakazu wytwarzania, przywozu i wprowadzania do obrotu środków zastępczych podlega prawu administracyjnemu. Zgodnie bowiem z artykułem 44c ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o *przeciwdziałaniu narkomanii* (t.j.: Dz. U. z 2016 r., poz. 224 z późn. zm.) organem uprawnionym do przeprowadzenia jakichkolwiek czynności w tym zakresie jest właściwy inspektor sanitarny (podległy Ministerstwu Zdrowia), który jako narzędzie może zastosować karę pieniężną, a także organ celny (podległy Ministerstwu Finansów) w przypadku stwierdzenia przywozu tego rodzaju substancji na teren Rzeczypospolitej Polskiej.

W ramach przeciwdziałania procederowi produkcji i dystrybucji środków zastępczych zostało podpisane w dniu 26 października 2011 roku porozumienie pomiędzy Głównym Inspektorem Sanitarnym, Szefem Służby Celnej, Komendantem Głównym Policji i Głównym Inspektorem Farmaceutycznym o współpracy w zakresie przeciwdziałania wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych. Obowiązki Policji wynikające ze wspomnianego porozumienia polegają na zapewnieniu stosownej pomocy podczas realizowania czynności kontrolnych wykonywanych przez pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Ponadto, na właściwym komendancie wojewódzkim Policji ciąży obowiązek, w miarę posiadanych możliwości, wyznaczenia miejsca czasowego zabezpieczenia produktu zatrzymanego przez właściwego inspektora sanitarnego, natomiast na komendancie powiatowym (miejskim, rejonowym) Policji, zapewnienie asysty podczas transportu do miejsca przechowywania. Niemniej, to państwowy inspektor sanitarny w oparciu o art. 27c ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o *Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (Dz. U. z 2015 r., poz. 1412), wydaje

decyzję o wstrzymaniu wytwarzania lub wprowadzania do obrotu lub nakazuje wycofanie produktu z obrotu na czas niezbędny do przeprowadzenia jego oceny i badań bezpieczeństwa dla życia lub zdrowia ludzi. Na podstawie art. 27c ust. 3 wskazanej ustawy państwowy inspektor sanitarny uprawniony jest także do zatrzymania produktu oraz nakazania zaprzestania prowadzenia działalności na okres do 3 miesięcy. Po przeprowadzeniu badań, których koszt ponosi strona postępowania, państwowy inspektor sanitarny w razie potwierdzenia, że produkt stwarza zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi – zakazuje produkcji, wprowadzania do obrotu lub nakazuje wycofanie z obrotu oraz nakazuje zniszczenie na koszt strony postępowania.

Jednocześnie warto wskazać, że w żadnym z wyżej wymienionych aktów prawa ustawodawca nie przewidział odpowiedzialności karnej za czyny związane z wytwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu substancji zastępczych, czyli niesklasyfikowanych jako środek odurzający bądź substancja psychotropowa.

W ocenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (MSWiA) największym problemem w walce z nowymi narkotykami - środkami zastępczymi, jest szybko zmieniający się ich skład. Nawet jeśli jeden produkt zostaje zakazany przez prawo, to zastępuje go inny, nieujęty w załącznikach do ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, będący *de facto* jego chemicznym analogiem. Obecnie, zgodnie z obowiązującym w Polsce prawem, kolejne zidentyfikowane substancje syntetyczne występujące w preparatach sprzedawanych jako dopalacze, dopisywane są do listy środków odurzających bądź substancji psychotropowych stanowiących załączniki do ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Ostatnia nowelizacja tej ustawy (podczas której na listę środków odurzających i substancji psychotropowych jednocześnie wprowadzono 114 związków, przez co przestały być traktowane jako „dopalacze”, a zyskały miano narkotyków) miała miejsce w lipcu 2015 roku. Od tego momentu pojawił się szereg nowych związków, które często przez media określane są jako „legalne narkotyki”, gdyż oddziałują na organizm ludzki podobnie do narkotyków, niemniej odpowiedzialność jedynie administracyjna nie jest czynnikiem wystarczająco odstrasżającym dla kolejnych potencjalnych dilerów.

Z uwagi na fakt, iż problem pojawiania się i dystrybucji tego rodzaju substancji dotyka wszystkie kraje UE, coraz więcej z nich wprowadza definicję generyczną bądź analogową dla tego rodzaju substancji, co umożliwi stosowanie przepisów karnych przy egzekwowaniu zakazu importu, produkcji i dystrybucji substancji nieskatalogowanych uprzednio jako narkotyki. Powyższe rozwiązania obowiązują już na Litwie, Łotwie, na Węgrzech, Rumunii, Austrii, Bułgarii, a do jej przyjęcia przygotowują się Belgia, Wielka Brytania i Niemcy.

Mając powyższe na uwadze pragnę wskazać, że w opinii MSWiA dobrym rozwiązaniem byłoby uproszczenie procedur wynikających z konieczności nowelizacji załączników do ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, co skróciłoby czas potrzebny na wpisanie kolejnych związków na listę substancji kontrolowanych, przez co wzrosłaby efektywność pracy Policji.

Niezależnie od powyższego pragnę podkreślić, że Policja podejmuje aktywne i skuteczne działania w walce przeciwko nowym substancjom psychoaktywnym, które w dużej mierze stanowią substytut

narkotyków. W całym kraju prowadzone są działania mające na celu wyeliminowanie osób odpowiedzialnych za proceder wytwarzania i dystrybucji tego rodzaju substancji. Są to sprawy zarówno o charakterze operacyjnym, jak i procesowym, ukierunkowane na zwalczanie zorganizowanych grup przestępczych zajmujących się wprowadzaniem do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych. Jednocześnie realizowane są różnorodne działania profilaktyczne i edukacyjne.

Poniżej pragnę przedstawić przykłady wybranych działań profilaktycznych i edukacyjnych realizowanych przez Komendę Główną Policji (KGP) w 2015 roku:

- obszar dotyczący narkotyków, dopalaczy i innych środków odurzających został zdiagnozowany jako priorytetowy i był rekomendowany w dokumentach: Koncepcja działań Policji w zakresie profilaktyki społecznej na lata 2015-2018 oraz Działania Policji – obszar dopalacze;
- na poziomie ogólnopolskim realizowany był projekt promujący modę na życie bez uzależnień, skierowany do młodzieży, tj. program Komendy Głównej Policji pt. Profilaktyka a Ty (PaT);
- policjanci realizowali przedsięwzięcia profilaktyczno-represyjne w obszarze bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w tym o zasięgu ogólnopolskim. Przykładem mogą być działania pn. Alkohol i Narkotyki, ukierunkowane na eliminowanie z ruchu kierujących w stanie po użyciu alkoholu lub stanie nietrzeźwości, bądź środków działających podobnie do alkoholu.

Ponadto, wśród działań realizowanych w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji w obszarze profilaktyki uzależnień i zagrożeń związanych z zażywaniem substancji psychoaktywnych w 2015 roku należy wskazać:

- Rządowy program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniej”.  
W ramach programu „Razem bezpieczniej” w 2015 roku dofinansowano 10 projektów o charakterze profilaktyczno-prewencyjnym na łączną kwotę – 738 668 złotych, których realizacja przewidywała m.in. działania z zakresu przeciwdziałania narkomanii;
- Pakt Społeczny Przeciwko Dopalcaczom. W ramach Paktu Przeciwko Dopalcaczom w Ministerstwie ogłoszono konkurs na realizację w 2015 roku zadania publicznego pod nazwą „Dopalacze kradną życie”, dotyczącego przeciwdziałania zażywaniu dopalaczy przez dzieci i młodzież;
- Działania Ogólnopolskiego programu Komendy Głównej Policji „Profilaktyka a Ty” (PaT) w ramach programu „Razem bezpieczniej”:
  - w wyniku ogólnopolskiej kampanii MSWiA pn. „Dopalacze kradną życie” nagrano spot emitowany w TVP i kinach pn. „Taki z Ciebie Mocarz”,
  - na portalach społecznościowych zorganizowano akcję pn. „PaT Lifes Challenge”, która zachęca młodych ludzi do dzielenia się swoimi pozytywnymi doświadczeniami życiowymi, pokazując tym samym wartość życia z pasją bez używek,

- zorganizowano i przeprowadzono 6 Regionalnych Przystanków PaT w województwach: mazowieckim, lubelskim, śląskim, pomorskim, opolskim i kujawsko-pomorskim, podczas których promowane było życie wolne od uzależnień,
  - zorganizowano I Ogólnopolski Zlot PaTPORTÓW w Bydgoszczy (cz. I) i Warszawie (cz. II),
  - przeprowadzono 10 szkoleń młodzieżowych liderów PaT (2 szkolenia centralne i 8 regionalnych).
- Międzynarodowy Festiwal Sztuki Autorów Zdjęć Filmowych Camerimage. MSWiA w ramach programu „Razem bezpieczniej” ufundowało nagrody dla laureatów IV edycji programu „Sztuka Wyboru” Międzynarodowego Festiwalu Sztuki Autorów Zdjęć Filmowych Camerimage. Program jest współorganizowany przez Komendę Wojewódzką Policji w Bydgoszczy i Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Ubiegłoroczna odsłona programu nosiła tytuł „Kręcę na trzeźwo” i poruszała temat nadużywania i uzależnienia młodzieży od środków psychoaktywnych, ze szczególnym naciskiem na alkohol oraz tzw. dopalacze.
  - Działania Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej (SP ZOZ) MSWiA. Łącznie w 46 wykładach i prelekcjach uczestniczyły 794 osoby, w tym funkcjonariusze, rodzice oraz znaczna grupa dzieci i młodzieży, a w warsztatach - 141 osób

Poza działaniami edukacyjnymi SP ZOZ MSWiA udzielają pomocy terapeutycznej osobom sięgającym po narkotyki. Wszystkimi ww. działaniami w poszczególnych obszarach objęto grupę ponad 1 500 osób (w tym 903 funkcjonariuszy oraz 287 dzieci i młodzieży).

Przedstawiając powyższe pragnę jednocześnie poinformować, że zarówno w MSWiA, jak i w KGP nie są prowadzone prace mające na celu zmianę przepisów prawa w obszarze produkcji i handlu tzw. dopalaczami.

Z poważaniem,

MINISTER

SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

z up. Jarosław Zieliński

Sekretarz Stanu

Otrzymuje:

Sekretariat Prezesa Rady Ministrów w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.